

עם הפנים כלפי פנים

כשלון „העבודה” אינו נובע משותפותה בממשלת שרון

הבחירות הנוכחיות מתנהלות תוך הבחנה ברורה בין נושאי פנים לנושאי חוץ וביטחון. זו גם הסיבה לכשלונו של „העבודה” ומרצ וזו הסיבה להצלחתה המרשימה של „שינוי”.

זה שנים לא מעטות שתי המפלגות הגדולות לשעבר מתנצחות ביניהן בעיקר בענייני חוץ ובשאלת היחס לפלשתינים. במסגרת ההתכתשות הזאת נרחקו בעיות הפנים לקרן־זווית, וסדר־היום הפנימי הוכתב ע”ש שתי קבוצות מיעוט מאורגנות ועילות: המתנחלים, שזכו ליד חופשית בשטחים ולתקציב־ביענק, והחרדים, שזכו אף הם לתקציבים מרשימים וכן לפטור משירות צבאי ולמערכות חינוך משלהם. לרוב האזרחים – למעמד הבינוני, לציבור העובדים, לציבור החילוני ואף לרתיים הליברלים – לא ניתן ביטוי של ממש במסדרונות השלטון. הם נאנקו תחת מיסוי כבד, שירת צבאי ממושך ועומס ימי מילואים.

בעניין זה אין הבדל בין ברק, בן־אליעזר ומצנע. התפיסות הבטחוניות שלהם שונות, אך הם שותפים לאותו סדר קדימות: להקדיש את עיקר הכוחות לענייני חוץ וביטחון ולהמשיך ולהפקיד את ענייני הפנים בידי החרדים. כך, למשל, נהג ברק כשבחר בקואליציה עם ש”ס, ולא עם הליכוד, בהנחה שהרבר יזכה אותו ביד חופשית במר”מ עם ערפאת.

במארכ 2001 הושגה הסכמה על ליכוד לאומי, בתמיכתו הגלובלית של בן־אליעזר (שהיה עתיד להיבחר למנהיגה החדש של „העבודה”), אך שוב התברר שדרישותיה של מפלגת העבודה הן בעיקר בתחומי חוץ וביטחון. היא לא התנתה את כניסתה לממשלה בביטול חוק משפחות ברוכות ילדים ולא דרשה את תיק האוצר. היא תבעה, וקיבלה, דווקא את תיקי החוץ והביטחון, ונושאי פנים נותרו, כמקובל, בשליטת החרדים.

עמדותיו המדיניות של מצנע הן של השמאל הקיצוני, אך בכל השאר הוא ממשיך בקו הישן. להכרותו שלא יצטרף לממשלת ליכוד לאומי יש משמעות אחת ויחידה: אפילו יפקיד שרון בידי „העבודה” את ענייני הפנים (אוצר, חינוך וכו’) – „העבודה” לא תצטרף אלא אם כן יתקבלו עמדותיה בענייני חוץ וביטחון, במחיר המשך השליטה של החרדים בענייני הפנים. עמדתה של מרצ אינה שונה. שריר ויתר על תיק החינוך כדי שברק יוכל להמשיך בקואליציה עם ש”ס ובמר”מ עם ערפאת. מרצ, בדומה למצנע, מכריזה שלא תצטרף לקואליציה עם שרון. ושוב, המשמעות היא הפקדת מדיניות הפנים בידי החרדים. למרבה הצער, לאף לא אחד מהגושים אין פתרון בטחוני משביע־רצון. הציבור ברובו משוכנע ששרון ינהל את המלחמה עם הפלשתינים טוב יותר ממצנע. אולם בנסיבות אלה ביקשו חלקים נרחבים מהציבור האזרחי לטפל סוף־סוף בענייני פנים על בסיס ממלכתי ולא סקטוריאלי. הצלחתה המרשימה של „שינוי” נובעת מכך שהעמידה את הגישה הזאת בראש מעייניה ולא הכפיפה את דרישותיה ה„פנימיות” לעמדה זו או אחרת בענייני חוץ וביטחון. העובדה שהציבור הגייב על כך בהתלהבות מלמדת שכשלונו „העבודה” אינו נובע משותפותה בקואליציה עם הליכוד. „שינוי” הכריזה כל הוד מן שהיא מוכנה לשותפות כזאת והדבר רק סייע לה. זו היתה, מן הסתם, מנת־חלקה של „העבודה” אילולא דבקה, בקואליציה ומחוצה לה, בהתעלמות מענייני פנים.